

**UCHWAŁA NR XXXIV/149/2021
RADY MIEJSKIEJ W ZAWIDOWIE**

z dnia 28 stycznia 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Zawidów na lata
2021 – 2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378 oraz Dz. U. z 2021 r. poz. 4) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821) Rada Miejska w Zawidowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Zawidów na lata 2021 – 2023”, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Zawidów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 01.01.2021 r. i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zawidowie.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Rafał Ryż

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
GMINY MIEJSKIEJ ZAWIDÓW
NA LATA 2021- 2023**

1.WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego jak również naturalnym środowiskiem rozwoju człowieka. W rodzinie realizowane są określone zasady, które pozwalają budować prawidłowe relacje społeczne. Rodzina funkcjonująca prawidłowo daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa, wzmacnia ich rozwój osobisty, a jako pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze bezpośrednio oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, poglądy. Rodzina ma kluczowe znaczenie dla życia i prawidłowego rozwoju dziecka. Budowanie dobrych relacji i więzi rodzinnych ma wpływ na ochronę dzieci i młodzieży przed podejmowaniem ryzykownych zachowań. W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny państwo ma obowiązek zapewnić dziecku specjalną ochronę i pomoc w przezwyciężaniu zaistniałej sytuacji.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Zawidów na lata 2021 – 2023 jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w latach 2018-2020. Niniejszy Program wskazuje działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze jak również działania profilaktyczne i prorodzinne, których celem jest zapobieganie marginalizacji oraz społecznemu wykluczeniu. Ideą w tworzeniu Programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, którą należy promować i wzmacniać. Jeżeli w rodzinach pojawiające się problemy przewyższają możliwość ich rozwiązania we własnym zakresie, przy wykorzystaniu własnych środków oraz zasobów, pojawia się konieczność wsparcia z zewnątrz. Należy wtedy dołożyć wszelkich starań, aby takie rodziny uzyskały profesjonalną pomoc tak, aby w przyszłości same mogły funkcjonować bez konieczności wsparcia różnych instytucji. Niniejszy program został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821), dalej także "ustawa". Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie 3 letnich programów wspierania rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Obowiązek ten realizowany jest przy współpracy i współdziałaniu m.in. odpowiednich służb społecznych, organizacji pozarządowych, kościołów, związków wyznaniowych, szkół, kuratorów sądowych i in.

Działania na rzecz rodziny wynikają bezpośrednio z aktów prawnych, m.in.:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
- Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
- Ustawa z dnia 11 lutego o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 ,
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” ,
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny ,
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.05.2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" .

2.ZAKRES GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY na lata 2021-2023.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest skierowany do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Zawidów. Celem Programu jest stworzenie podstaw do działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Wsparcie dla rodzin potrzebujących pomocy, szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym ma dać rodzinom poczucie bezpieczeństwa oraz gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący członek takiej rodziny powinien mieć zapewnione wsparcie i mieć oparcie, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych. Program ten kładzie nacisk na potrzebę wspierania rodzin, które przeżywają trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz potrzebują pomocy w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo –wychowawczych, jak również ubóstwa bądź zagrożenia umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz rodzin, którym zostały odebrane albo ograniczone prawa rodzicielskie.

3.DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA ŚRODOWISKA LOKALNEGO.

3.1.Demografia.

Rok 2018

Liczba mieszkańców Gminy wynosiła 4.185 osób, z tego:

- mężczyzn 0 – 17 lat – 340 osób,
- kobiet 0 – do 17 lat – 379 osób,
- mężczyzn 18 -65 lat – 1.412 osób,
- kobiet 18 -60 lat – 1.243 osoby,
- mężczyzn powyżej 65 lat – 239 osób,
- kobiety powyżej 60 lat – 572 osoby

Rok 2019

Liczba mieszkańców Gminy wynosiła 4.135 osób, z tego:

- mężczyzn 0 – 17 lat – 335 osób,
- kobiet 0 – do 17 lat – 370 osób,
- mężczyzn 18 -65 lat – 1.388 osób,
- kobiet 18 -60 lat – 1.211 osób,
- mężczyzn powyżej 65 lat – 249 osób,
- kobiety powyżej 60 lat – 582 osoby

Rok 2020 – na dzień 30.11

Liczba mieszkańców Gminy wynosiła 4.071 osób, z tego:

- mężczyzn 0 – 17 lat – 326 osób,
- kobiet 0 – do 17 lat – 373 osoby,
- mężczyzn 18 -65 lat – 1.348 osób,
- kobiet 18 -60 lat – 1.171 osób,
- mężczyzn powyżej 65 lat – 252 osób,
- kobiety powyżej 60 lat – 601 osoby

Opracowano na podstawie danych U.M. w Zawidowie

3.2. Bezrobocie.

Stan ludności oraz wszelkie zmiany demograficzne w znacznym stopniu determinują sytuację panującą na rynku pracy. Poniższe informacje, oparte na materiałach Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu, przedstawiają dynamikę zmian w tym zakresie;

- rok 2018

Bezrobotni z Gminy Zawidów, zarejestrowani na koniec 2018r – 43 osoby (w tym 18 kobiet)
Stopa bezrobocia – Polska – 5,8, Dolny Śląsk – 5,2, Powiat Zgorzelecki – 5,0

- rok 2019

Bezrobotni z Gminy Zawidów, zarejestrowani na koniec 2019r – 60 osób (w tym 34 kobiety)
Stopa bezrobocia – Polska 5,2, Dolny Śląsk – 4,6, Powiat Zgorzelecki – 4,9

- rok 2020

Bezrobotni z Gminy Zawidów, zarejestrowani na koniec X 2020r – 71 osób (w tym 43 kobiety)
Stopa bezrobocia na koniec X 2020 – Polska 6,1, Dolny Śląsk – 5,6, Powiat Zgorzelecki 5,8

Opracowano na podstawie danych PUP w Zgorzelcu

3.3. Pomoc społeczna.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Istotnym elementem wspierania rodziny jest udzielanie oraz zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno –bytowej. Gmina Zawidów realizuje zadania o charakterze obligatoryjnym i fakultatywnym. Na ich realizację środki pochodzą z budżetu państwa i z budżetu Gminy Zawidów.

Rok 2018

- 82 rodziny zostały objęte pomocą społeczną – zgodnie z ustawą o pomocy społecznej (zasiłki stałe, okresowe, celowe, usługi opiekuńcze, gorący posiłek)
- 26 rodzin zostało objętych pomocą w formie dodatków mieszkaniowych
- 19 rodzin otrzymało dodatek energetyczny
- 21 uczniom przyznano pomoc materialną o charakterze socjalnym
- 299 dzieciom przyznano świadczenie wychowawcze 500+
- 115 rodzin korzystało ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego
- 30 rodzin otrzymało Kartę Dużej Rodziny
- 17 dzieci przebywało w pieczy zastępczej (9 w rodzinnej pieczy zastępczej, 8 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej), 4 dzieci opuściło pieczę zastępczą (powrót do rodziny biologicznej , adopcja lub usamodzielnienie)
- 16 rodzin objętych było wsparciem asystenta rodziny

Rok 2019

- 42 rodziny zostały objęte pomocą społeczną – zgodnie z ustawą o pomocy społecznej (zasiłki stałe, okresowe, celowe, usługi opiekuńcze, gorący posiłek)
- 27 rodzin zostało objętych pomocą w formie dodatków mieszkaniowych
- 19 rodzin otrzymało dodatek energetyczny
- 18 uczniom przyznano pomoc materialną o charakterze socjalnym
- 499 dzieciom przyznano świadczenie wychowawcze 500+
- 106 rodzin korzystało ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego
- 112 rodzin otrzymało Kartę Dużej Rodziny (wydano 200 KDR)

- 19 dzieci przebywało w pieczy zastępczej (10 w rodzinnej pieczy zastępczej, 9 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej),
- 14 rodzin objętych było wsparciem asystenta rodziny

Rok 2020 – do 30.06.2020

- 47 rodziny zostały objęte pomocą społeczną – zgodnie z ustawą o pomocy społecznej (zasiłki stałe, okresowe, celowe, usługi opiekuńcze, gorący posiłek)
- 26 rodzin zostało objętych pomocą w formie dodatków mieszkaniowych
- 20 rodzin otrzymało dodatek energetyczny
- 15 uczniom przyznano pomoc materialną o charakterze socjalnym
- 363 dzieciom przyznano świadczenie wychowawcze 500+
- 104 rodzin korzystało ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego
- 5 rodzin otrzymało Kartę Dużej Rodziny (wydano 25 KDR)
- 23 dzieci przebywało w pieczy zastępczej (14 w rodzinnej pieczy zastępczej, 9 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej), 7 dzieci opuściło pieczę zastępczą (powrót do rodziny biologicznej lub usamodzielnienie)
- 14 rodzin objętych było wsparciem asystenta rodziny

Opracowano na podstawie danych MOPS w Zawidowie

3.4.Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Działania wspierające rodziny dotknięte przemocą bądź zagrożonym wystąpieniem przemocy podejmuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz powoływane przez niego grupy robocze, bezpośrednio pracujące z Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy integrowanie i koordynowanie działań różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zwłaszcza poprzez: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc. Grupy robocze opracowują i realizują plany pomocy przygotowywane indywidualnie zarówno z osobami dotkniętymi przemocą, jak również osobami podejrzewanymi o stosowanie przemocy, monitorują sytuację rodzin, w których dochodzi do przemocy i rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy oraz prowadzą poradnictwo i interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Procedurę "Niebieskiej Karty" wszczyna się w każdym przypadku, w którym zaistnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.

Rok 2018

- założono 8 Niebieskich Kart, prowadzono postępowanie w stosunku do 11 sprawców przemocy w rodzinie

Rok 2019

- założono 10 Niebieskich Kart, prowadzono postępowanie w stosunku do 12 sprawców przemocy w rodzinie

Rok 2020 – do 30.06.2020

- założono 4 Niebieskie Karty, prowadzono postępowanie w stosunku do 7 sprawców przemocy w rodzinie

Opracowano na podstawie danych Z.I. w Zawidowie

3.5.Placówki oświatowe.

Na terenie Gminy Zawidów funkcjonuje 1 Przedszkola publiczne, do którego uczęszcza 114 dzieci, z tego 20 do oddziału „0” oraz 1 szkoła podstawowa do której uczęszcza 308 uczniów, z tego 17 do klasy „0”.

3.6.Poradnictwo specjalistyczne.

W ramach działalności Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego funkcjonującego przy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzielane jest poradnictwo specjalistyczne w zakresie uzależnień oraz poradnictwo poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

4. CELE PROGRAMU

Cel główny – tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny oraz jej wspieranie

Cele szczegółowe:

4.1 Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny i dziecka

- monitoring sytuacji rodzin z dziećmi
- objęcie pomocą finansową i rzeczową rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej
- organizacja wypoczynku letniego z odpowiednim programem terapeutycznym dla dzieci z zagrożonych środowisk
- nadzorowanie stanu zdrowia dzieci z rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym

4.2. Kształtowanie i wzmocnienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji

- praca środowiskowa promująca właściwe wzorce rodziny
- wspieranie rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej
- realizowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych dla rodziców
- współpraca z instytucjami pracującymi na rzecz rodziny

4.3. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny

- realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy
- organizowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
- zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej

5. ZASOBY

W Gminie Zawidów w budowę lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodzinami wymagającymi pomocy przewiduje się włączenie instytucji:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidowie,
2. Szkoła Podstawowa im. Bolesława Chrobrego w Zawidowie,
3. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawidowie,
4. Zespół Interdyscyplinarny w Zawidowie,
5. Asystent rodziny,
6. Posterunek Policji w Zawidowie,
7. Przychodnia Rejonowa w Zawidowie,
8. Ośrodek Kultury w Zawidowie,
9. Przedszkole Publiczne w Zawidowie,
10. Kluby i organizacje sportowe,
11. Organizacje pozarządowe,
12. Kościoły i związki wyznaniowe.

6.FINANSOWANIE I MONITOROWANIE PROGRAMU

Program finansowany będzie ze środków Gminy Zawidów oraz budżetu państwa (m.in. programy rządowe).

Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka.